Cena egz. 10 gr.

KUR[illegible] ZACHODNI

»ISKRA«

ROK XXIX | …tek 15 kwietnia 1938 r. | Nr. 104

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064, Adm. 61073 | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową zł. 2.50

Utartym wzorem...

NOWA FALA PLOTEK POLITYCZNYCH

PRZED ŚWIĘTAMI

WARSZAWA, 14.4 (tel. wł.). W okresie przedświątecznym, stanowiącym jakoby całkowitą przerwę w życiu politycznym kraju, prasa warszawska **wysuwa na czoło swoich zainteresowań dwa problemy: skład nowomianowanej rady naczelnej OZN i podjęcie przez Obóz Zjednoczenia Narodowego na szeroką skalę zakrojonej akcji na terenie wsi**

O ile chodzi o radę naczelną OZN, prasa stojąca poza OZN komentuje jej skład jako znaczne umocnienie na terenie OZN gr. tzw. „Naprawy".

Niektóre dzienniki łączą sprawę składu Rady Naczelnej i akcję wiejską OZN, gubiąc się w fantastycznych dociekaniach na temat ukształtowania się przyszłego rządu.

„Czas" — organ konserwatystów — uważa, iż chwila, w której OZN obejmuje rząd jest bardzo bliska i **przewiduje, że kierownictwo nowego rządu obejmie minister Poniatowski.** Oczywiście, perspektywa ta jest bardzo nie w smak konserwatystom, których ustosunkowanie się do osoby ministra rolnictwa ze względu na różne, czysto klasowe interesy jest aż nadto dobrze znane.

„Wieczór Warszawski" uważa za najpoważniejszego kandydata na szefa przyszłego rządu wojewodę śląskiego dr Michała Grażyńskiego. Dziennik ten wysuwa jednakże równocześnie i inne koncepcje, a mianowicie rząd prof. Kazimierza Bartla.

Co do pory ewentualnej zmiany rządu przewidywania „Wieczoru Warszawskiego" odbiegają znacznie od przewidywań „Czasu". „Wieczór Warszawski" uważa bowiem, że obecny rząd przetrwa sesję parlamentarną, która ma być zwołana w czerwcu.

„Goniec Warszawski" rozpisuje się na temat ożywienia akcji OZN na terenie wsi i utrzymuje, że marsz OZN na wieś skierowany jest przeciwko dotychczas działającym tam organizacjom, a mianowicie Stronnictwu Ludowemu i Stronnictwu Narodowemu. Zdaniem tego pisma nacisk OZN idzie na Małopolskę, gdzie samowiedza obywatelska chłopa jest najwyższa.

Nie ulega kwestii, że wszystkie te dociekania noszą wszelkie cechy gorączkowego szukania sensacyjnych tematów dla zapełnienia pisma w okresie przerwy w t. zw. życiu politycznym. Tymczasem w dobrze poinformowanych kołach politycznych panuje przekonanie, że sprawa ewentualnej zmiany rządu nie dojrzeje przed końcem lata.

Snucie więc jakichkolwiek wniosków z sytuacji panującej we wczesnej wiośnie na temat tego co stać się może na jesieni dopiero — jest conajmniej przedwczesnym i należy raczej do zakresu pracy zawodowej wróżki aniżeli dziennikarza.

Na komentarze co do składu Rady Naczelnej OZN przynosi odpowiedź naczelny organ OZN „Gazeta Polska". Dziennik ten pisze, że nie należy w składzie Rady Naczelnej OZN ani w sposobie jej powołania doszukiwać się czegoś w rodzaju klucza partyjnego. Rada Naczelna nie powstała w drodze rokowań o podział miejsc i wpływów. Członkowie jej powołani zostali jedynie i wyłącznie na podstawie indywidualnej.

Rada Naczelna OZN nie będzie terenem, na którym przegłosowywać się mają delegaci grup czy związków, lecz terenem wymiany myśli i poglądów, zmierzających do realizacji idei zjednoczenia narodowego.

W tym stanie rzeczy dociekania na podstawie składu personalnego Rady Naczelnej OZN, która grupa w Obozie zwyciężyła inne lub też dochodzi do władzy — jest poszukiwaniem klucza, który niczego nie otwiera.

Gen. Skwarczyński w Senacie

na miejsce ś.p. sen. Bobrowskiego

WARSZAWA, 14.4. (Tel. wł.) Zmarły senator dr Emil Bobrowski piastował mandat z nominacji P. Prezydenta Rzeczypospolitej. Jak wynika z ordynacji wyborczej, w razie opróżnienia mandatu na skutek ustąpienia mandatu czy śmierci, przysługuje p. Prezydentowi prawo mianowania następcy.

W kołach politycznych utrzymują, że następcą tym będzie szef „Ozonu" gen. Skwarczyński, o którym od dłuższego czasu krążyła pogłoska, że w razie opróżnienia się mandatu mianowany będzie senatorem.

Gdyby się ta pogłoska sprawdziła, gen Skwarczyński zostałby prawdopodobnie przewodniczącym koła parlamentarnego „Ozonu" w miejsce sen. Dąbkowskiego.

Włochy poprą żądania Polski

w sprawie otrzymania kolonij

RZYM, 14.4. Prasa włoska żywo interesuje się żądaniami Polski w sprawie kolonij. Wpływowy dziennik turyński „La Stampa" pisze, że Polska ma wszelkie prawa zarówno historyczne, ekonomiczne, jak i moralne, aby domagać się na drodze dyplomatycznej przyznania jej odpowiednich, w stosunku do potrzeb gospodarczych i demograficznych Polski, terenów kolonialnych w Afryce.

Dziennik uznaje w pełni słuszność żądań, zawartych w deklaracji warszawskiej i przewiduje, że w razie poruszenia sprawy polskich pretensyj kolonialnych na forum międzynarodowym — Italia faszystowska poprze je całym swym autorytetem.

Inne pisma zajmują również życzliwe stanowisko wobec polskich żądań kolonialnych.

Zgon Piotra Stachiewicza

KRAKÓW, 14.4 (tel. wł.). Dziś zmarł w Krakowie znakomity malarz polski Piotr Stachiewicz, twórca znanych powszechnie obrazów religijnych i typów kobiecych.

Ferie świąteczne

W RZĄDZIE

WARSZAWA, 14.4 (Tel. wł.) Od jutra rozpoczyna się okres ferii świątecznych w Rządzie.

Większość członków Rządu, jak słychać, święta tegoroczne spędzi poza obrębem stolicy. P. wicepremier Kwiatkowski opuścił już Warszawę.

Ferie polityczne w Rządzie potrwają mniej więcej do środy przyszłego tygodnia.

Zmiana wojewodów

W ŁUCKU i ŁODZI

WARSZAWA, 14.4. (PAT) Dotychczasowy wojewoda łódzki p. Aleksander Hauke-Nowak został mianowany wojewodą wołyńskim, zaś dotychczasowy wojewoda wołyński p. Henryk Józewski — wojewodą łódzkim.

Traktat handlowy

POLSKO-NIEMIECKI

BERLIN, 14.4. (Tel. wł.) W Berlinie przebywa delegacja polska, która prowadzi rozmowy z rządem Rzeszy Niemieckiej w sprawie uregulowania stosunków gospodarczych polsko-niemieckich ze zmianami, jakie zaszły na skutek włączenia Austrii do Rzeszy.

Rozmowy te mają na celu zasadniczą rewizję traktatu handlowego polsko-niemieckiego.

Żydom nie wolno

ODDAWAĆ POZDROWIENIA NIEMIECKIEGO

WIEDEŃ, 14.4 (PAT). Austriackie ministerstwo sprawiedliwości uzupełnia wydane swego czasu rozporządzenie w sprawie niemieckiego pozdrowienia. Przed rozpoczęciem i po zakończeniu rozpraw sądowych niemieckie pozdrowienie ma być oddawane jedynie przez aryjczyków i tylko przez podniesienie prawej ręki.

Żydzi zamiast niemieckiego pozdrowienia, mają powstawać z zajmowanych miejsc.

Zwycięstwa armii gen. Franco w Pirenejach

Czerwone bataliony Hiszpanek

walczą przeciw powstańcom

PARYŻ, 14.4 (Tel. wł.) Ofensywa wojsk powstańczych na najważniejszych odcinkach frontu rozwija się pomyślnie.

W ciągu dnia wczorajszego zajęto w Pirenejach 12 miejscowości na odcinku Bielsa. W dolinie Esera powstańcy zdobyli kilka umocnionych pozycyj, wypierając czerwonych w kierunku granicy francuskiej. Koło Seira powstańcy zajęli trzy elektrownie, które zaopatrywały w prąd okręg przemysłowy Barcelony.

Na odcinku Balaguer czerwoni rozpaczliwymi kontratakami starają się wstrzymać pochód powstańców.

Jak informuje radiostacja barcelońska, na odcinku tym walczy kilkaset kobiet. Coraz to nowe bataliony kobiece odchodzą z Barcelony na front. Źródło powstańcze informują,

że w wielu miastach odbyły się burzliwe demonstracje przeciwko zmuszaniu kobiet do czynnego udziału w wojnie.

Na południe od Ebro powstańcy zajęli wczoraj wzgórza koło San Mateo, miasta, przez które przechodzi szosa łącząca Barcelonę z Walencją. San Mateo, jak zapewniają w głównej kwaterze w Salamance, padnie dziś lub jutro.

Na tym odcinku znaleziono przy wziętym do niewoli oficerze czerwonym rozkaz sztabu barcelońskiego, polecający, by milicjantom i żołnierzom opowiadać, iż powstańcy torturują i mordują jeńców i w ten sposób położyć kres masowemu przechodzeniu milicjantów na stronę powstańców.

KONTROFENSYWA RZĄDOWCÓW

BARCELONA, 14.4 Komunikat rządowy donosi, że natarcie wojsk republikańskich na przyczółek mostowy w Balaguer trwało przez cały dzień wczorajszy. Wojska rządowe zdobyły kilka stanowisk nieprzyjacielskich.

Zacięte walki toczą się o miejscowość Valsogona, której połowa znajduje się już w rękach wojsk republikańskich. Z nastaniem nocy walki na ulicach stały się jeszcze zacieklejsze.

Nowy krok naprzód w unormowaniu praw pracowników umysłowych

Układ zbiorowy pracy

dla zakładów ubezpieczeń prywatnych

WARSZAWA, 14.4 (PAT). W wyniku długotrwałych rokowań prowadzonych w Ministerstwie opieki społecznej doszło do skutku w dniu 14 kwietnia br. zawarcie ogólnopaństwowego układu zbiorowego pracy dla zakładów ubezpieczeń prywatnych. Tekst układu został uzgodniony pomiędzy stronami częściowo w drodze rokowań, częściowo zaś punkty sporne rozstrzygnął główny inspektor pracy i dyrektor departamentu pracy Marian Klott.

Układ normuje zagadnienie czasu pracy, urlopów, ustala minimalne wynagrodzenie w Warszawie w kwocie 200 złotych, na prowincji 150 złotych, przewiduje ogólną podwyżkę płac w wysokości 5 proc. dla pracowników pobierających poniżej 400 zł w Warszawie i 300 zł na prowincji, określa wysokość odprawy w razie rozwiązania stosunku pracy przyznając 75 procent miesięcznych poborów za każdy rok przepracowany.

Układ zawarty na czas od dnia 1 kwietnia br. do dnia 1 lutego 1940 roku, obowiązywać będzie narazie 11 największych towarzystw ubezpieczeń prywatnych, przy tym równocześnie zgłoszony został przez delegację pracowniczą wniosek o nadanie układowi mocy powszechnie obowiązującej.

Zawarcie układu ogólnopolskiego dla zakładów ubezpieczeń prywatnych należy powitać jako doniosły krok na drodze do uporządkowania warunków pracy pracowników umysłowych w poszczególnych dziedzinach życia gospodarczego.

Przypomnieć należy, że jest to trzeci układ ogólnopaństwowy dla pracowników umysłowych po układzie dla banków i zawodu dziennikarskiego.

Relikwie św. Andrzeja Boboli

przekazane Warszawie

MIASTO WATYKAŃSKIE, 14.4. — Kardynał Sekretarz Stanu Pacelli przesłał na ręce ks. Kardynała Aleksandra Kakowskiego pismo następującej treści:

„Najwyższy Pasterz przyjął do wiadomości pismo Waszej Eminencji, w którym z pobożnością i czcią wyraziłeś prośbę, aby relikwie Andrzeja Boboli, który wkrótce ma być wyniesiony na ołtarze, były przeznaczone dla stołecznego miasta Warszawy.

Uwzględniając prośbę Waszej Eminencji jak również i przełożonego generalnego Towarzystwa Jezusowego, Jego świątobliwość raczył chętnie przychylić się do niej, gdyż wyraża ona uczucia całego Narodu Polskiego.

Niech czcigodne relikwie Męczennika będą odtąd obroną wiary i Ojczyzny, potężnym orężem przeciwko podstępnym zasadzkom błędów, źródłem obfitym łask niebiańskich i widomym znakiem pojednania chrześcijan Wschodu z Kościołem katolickim.

Z wielką radością wyświadczając tę łaskę, Ojciec święty udziela Tobie i wiernym Twym błogosławieństwa apostolskiego".

Schuschnigg pod nadzorem

w jednym z miast niemieckich

PARYŻ, 14.4. Korespondent Havasa w Wiedniu donosi, że b. kanclerz Schuschnigg po opuszczeniu swej willi w Belvedere, znajduje się jeszcze w Wiedniu. Jak się zdaje, Schuschnigg będzie musiał się osiedlić niebawem w jednym z miast niemieckich, gdzie pozostawać będzie pod nadzorem niekrępującym zbytnio jego swobody, o ile podpisze przed tym zobowiązanie, że nie będzie wydalał się poza pewien określony rejon.

W Wiedniu przypuszczają, że podobny środek zastosowany będzie również do szeregu innych osobistości austriackich, znajdujących się obecnie w areszcie.

Pogłoski, które obiegały zagranicę o małżeństwie Schuschnigga z hr. Fugger są jakoby przewczesne. Nie jest jednakże rzeczą wyłączoną, iż ślub Schuschnigga odbędzie się przed jego wyjazdem do Niemiec.

Półtora miliarda dolarów

na walkę z kryzysem

WASZYNGTON, 14.4. Prezydent Roosevelt podpisał wczoraj projekt ustawy uchwalonej przez kongres, która zezwala władzom federalnym na przyznawanie towarzystwom prywatnym i gminom nowych kredytów w ogólnej sumie półtora miliarda dolarów, przeznaczonych na podniesienie gospodarki narodowej. Jest to pierwsze zarządzenie w nowym programie Roosevelta, zmierzającym do zwalczania kryzysu gospodarczego.

WYBUCH

W ARSENALE NIEMIECKIM

KRÓLEWIEC, 14.4. (Tel. wł.) Przed trzema dniami wydarzył się w Piławie wybuch w tamtejszym arsenale. Szczegóły katastrofy trzymane są w tajemnicy. Wiadomo jedynie, że eksplozja miała olbrzymie rozmiary i wyrządziła duże szkody.

Wskutek eksplozji zginęło 14 osób; w szpitalu przebywają jeszcze czterej ciężko ranni. Pogrzeb ofiar wybuchu odbył się we wtorek.

Tylko tajne referendum

BĘDZIE MOGŁO DECYDOWAĆ O STRAJKU WE FRANCJI.

PARYŻ, 14.4. Na posiedzeniu komisji finansowej senatu, premier Daladier oświadczył, iż prawo do strajku uregulowane zostanie w dekrecie, określającym m. in. okoliczności, w których strajk nie będzie mógł być zdecydowany inaczej, jak tylko po tajnym referendum, odbytym pod kontrolą inspektora pracy.

Pozbawienie obywatelstwa

WARSZAWA, 14.4 (Tel. wł.) Na mocy decyzji władz administracyjnych polskich pozbawiono obywatelstwa polskiego dwóch mieszkańców Wiednia za uchylanie się od obowiązku powinności wojskowej.

Jest to pierwszy wypadek zastosowania nowej ustawy o pozbawieniu obywatelstwa, uchwalonej ostatnio przez parlament.

Rozwiązanie

DWÓCH LÓŻ MASOŃSKICH

TORUŃ, 14.4 (PAT). Wojewoda pomorski decyzją z dnia 14 bm. rozwiązał lożę masońską pod nazwą „Friedrich Zur Wahren Freundschaft" w Chojnicach za działalność sprzeczną ze statutem.

Uprzednio decyzją p. wojewody została zarządzona likwidacja loży masońskiej p. n. „Johannis - Loge Wilhelm Zur Strahlenden Serechtigkeit" w Świeciu

Pierwsza podróż

NOWEGO STATKU POLSKIEGO

HELSINKI, 14.4. (PAT) W dniu wczorajszym podniesiono banderę polską na wybudowanym w stoczni finlandzkiej Crichton Vulcan m-s „Rozewie". M-s „Rozewie" o pojemności około 1000 ton jest statkiem bliźniaczym m-s „Oksywie", wybudowanego w tejże stoczni przed kilkoma miesiącami. Statek wyruszył w swoją pierwszą podróż do Sztokholmu, pod kierownictwem kpt. Lehra

Parada wojsk

NIEMIECKO - AUSTRIACKICH

BERLIN, 14.4 (PAT) Dnia 20 bm. w dzień urodzin kanclerza Hitlera odbędzie się w Berlinie wielka parada wojskowa. Wezmą w niej udział po raz pierwsz zarówno oddziały armii niemieckiej i byłej austriackiej armii związkowej.

Już w czwartek dnia 14 bm. przybyły do Berlina pierwsze oddziały z Austrii, a mianowicie 14 pp. z Linzu oraz styryjska kompania karabinów maszynowych.

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Holandia 294.80 Bruksela 89.45 Kopenhaga 116.05 Londyn 26.44 Nowy Jork 5.30,25 Oslo 132.90 Paryż 16.70 Praga 18.50 Sztokholm 136.30 Zurych 122,05.

Papiery procentowe: 3 proc pożyczka premiowa inwestycyjna I em. 82.75—83, II em 81.50, 3 proc. pożyczka premiowa inwestycyjna seriowa I em. 91—91.25, II em. 90,25, 4 pr. państwowa pożyczka premiowa dolarowa 42, 4 proc. pożyczka konsolidacyjna 67.50, 4 i pół proc. pożyczka wewnętrzna państwowa 65—65.25, 5 proc. pożyczka konwersyjna 67.50, 5 proc. pożyczka kolejowa konwersyjna 67.

Akcje: Bank Polski 116, Węgiel 28.75—29, Lilpop 69,75—70, Ostrowiec 56.25, Starachowice 37.50—38, Żyrardów 65.

H. RABL 82

POŻAR W LONDYNIE

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA

— Rozumiem go doskonale — wtrącił prędko. — Denerwuje się, bo przecież szukamy bez końca i do niczego nie możemy dojść.

Dziewczyna ściągnęła brwi.

— Też kłamstwo... — mruknęła ledwo dosłyszalnie.

Janek uwolnił się z jej rąk, przeszedł parę razy przez pokój; stanął nagle przed Markiem.

— A jednak się okazało, proszę pana, że ja miałem słuszność — zaczął niepewnym, łamiącym się z podniecenia głosem. — I niedługo trzeba było czekać! Mówił pan ciągle, że powinienem się odnosić inaczej do Konstancji. No i co? Kto ma rację teraz?... Zawsze tak bywa! — dowodził z dziecinnym uporem. — Z początku człowiekiem się zajmują... każdy coś radzi, każdy powiada, że chce jak najlepiej, a potem... — Przełknął parę razy. — Teraz już sam nie wiem, co ze mną będzie! Wszyscy mną rozporządzają jakbym nie był człowiekiem, tylko jakimś przedmiotem... — Z wyrazem rozpaczliwej beznadziejności spuścił głowę i dodał cicho: — Gdybym wiedział, kto ma prawo do mnie... U nas w szkole każdy ma do kogoś pójść, a ja nie... Z dnia na dzień człowiek czeka i nic... to nie ładnie przecież. Pan Rummy też chciał coś dla mnie zrobić i już go więcej nie widzę... Niech pan przynajmniej uprzedzi zawczasu, kiedy będzie miał mnie dość... może Helena mną się zaopiekuje trochę, bo mnie najpóźniej poznała... a jak i to się skończy, to naprawdę nie wiem, co będzie... — zachłysnął się, urwał zawstydzony bardzo i zagryzł wargę.

Zmieszany i zaskoczony Marek spojrzał na pannę Rembiankę, chrząknął i chciał coś powiedzieć, lecz nie zdążył, bo chłopak odwrócił się nagle i wybiegł z pokoju.

Po kilku chwilach kłopotliwego milczenia panna Rembianka zapytała w zamyśleniu:

— Niech pan powie, panie Marku, jak się przedstawia właściwie sprawa z Jankiem? Kim jest ta pani Konstancja?

Łętowski wzruszył nieznacznie ramionami.

— Ta pani jest żoną plantatora holenderskiego — odpowiedział wstrzemięźliwie.

— Nie o to mi chodzi, panie Marku. Co tę panią łączy z chłopcem? Czy Janek jest sierotą?

— Nie wiem. Nigdy nic nie słyszałem o jego rodzicach. Mam wrażenie, że on sam nic o tem nie wie.

— Więc nie sierota, na pewno... A czy pan nie wie, jakie jest panieńskie nazwisko pani Konstancji? Może Woydecka?

Marek spojrzał na nią z najwyższym zdumieniem.

— Co za pomysł! — zawołał wzburzony. — Skąd pani to wzięła?

— Ach, panie Marku, przecież to jest zupełnie jasne!... Zdaje mi się, że Janek jest jej nieślubnym dzieckiem. — Łętowski poruszył się niespokojnie, lecz nie dała mu dojść do słowa. — Bo jak pan wytłumaczy, że takie proste, ludzkie rzeczy, jak naprzykład pójście z czternastoletnim chłopcem do cukierni, otacza się tajemniczością?... Na mój rozum mogłaby powiedzieć mężowi, że się opiekuje Jankiem jako synem przyjaciółki lub znajomej... czy po prostu z sentymentu dla rodaka na obczyźnie. Ale ona ma nieczyste sumienie i boi się, że mąż trafi przypadkowo na prawdę i dowie się wszystkiego o jej przeszłości...

Marek nie wytrzymał.

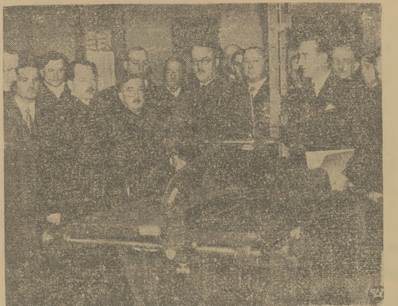
— Pani ma wyjątkowo bujną wyobraźnię, panno Heleno — przerwał surowo. — Mało znam panią Konstancję, ale muszę powiedzieć, że w każdym razie nie robi wrażenia... nie robi wrażenia...

— ...by się mogła w kimś zakochać? — dokończyła dziewczyna, widząc, że Marek utknął, szukając odpowiedniego określenia... — Nie, panie Marku, powiedzmy, że nie kocha męża, jak wynika z pańskich słów, ale to wcale nie znaczy, że należy do rzadkiego typu kobiet, które są niezdolne do prawdziwej miłości. Uważam, że przeciwnie — pod tym względem musi mieć za sobą silne przeżycia.

(C. d. n.)

Kongres Bezpieczeństwa Pracy

Podstawy rozwoju tego zagadnienia w Polsce

W związku z odbytym w Warszawie Kongresem Bezpieczeństwa Pracy, został otwarty nowy autonomiczny dział Muzeum Techniki i Przemysłu pt. „Wzorcownia urządzeń ochronnych i poradnia bezpieczeństwa pracy". Otwarcia dokonał p. minister opieki społecznej M. Kościałkowski.

Trzydniowe obrady Kongresu Bezpieczeństwa Pracy przy niezmiernie licznym udziale uczestników i ożywionych obradach, których wyrazem była duża liczba zgłoszonych i przyjętych wniosków, świadczą wymownie, że sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy uzyskały już całkowicie prawo obywatelstwa w Polsce. Przestały one być hasłami od święta, stając się zagadnieniem dnia codziennego, na przedyskutowanie których warto poświęcić nawet trzy dni tak cennego w produkcji przemysłowej czasu.

Wielkie zainteresowanie ze strony przemysłu dla tych spraw przejawiało się choćby w zestawieniu uczestników Kongresu, wśród których przemysł był reprezentowany przez 347 osób, w tym 47 dyrektorów, 178 inżynierów, 19 lekarzy i 123 techników, majstrów, robotników i referentów. Reszta uczestników Kongresu w liczbie 138 osób — to przedstawiciele ministerstw, instytucyj państwowych i naukowych, związków przemysłowych, rolniczych, związków inżynierów i techników oraz organizacyj zawodowych pracowniczych.

Bezpośrednie zainteresowanie przemysłowców bezpieczeństwem pracy odgrywa ogromną rolę w realizacji postulatów w tej dziedzinie. Trudno sobie bowiem wyobrazić, żeby można było wprowadzać niezbędne urządzenia ochronne i higieniczne, racjonalną wentylację i szereg innych ważnych a kosztownych nieraz inwestycyj, utrzymywać wszystkie te urządzenia stale w należytym doglądzie i porządku — bez dobrej woli ze strony pracodawców, a wyłącznie pod naciskiem i groźbą kary ze strony inspekcji pracy. Bez współdziałania samych przemysłowców nie może być należycie postawione bezpieczeństwo i higiena pracy w przemyśle.

Współpraca jednak przemysłu w tym zakresie nie może polegać jedynie na inwestycjach finansowych pracodawców podstawą jej — to właściwa organizacja tych spraw na terenie warsztatu pracy, **a więc współudział wszystkich działających w warsztacie czynników: inżynierów, techników, majstrów i robotników.**

Tylko przy tak pojętej bowiem współpracy można uniknąć jakże często spotykanych w naszym przemyśle zjawisk: nienależytego działania zainstalowanych urządzeń wentylacyjnych, odrzucania osłon przy maszynach, nieużywania przez robotników indywidualnych środków ochronnych itp. marnotrawstwa pieniędzy i wysiłków. Właściciel przedsiębiorstwa, kierownik, inżynier, technik, majster i robotnik muszą zgodnie pojmować konieczność i celowość wszelkich urządzeń i zabezpieczeń ochronnych. Wśród wszystkich jednak tych współpracujących z sobą czynników specjalnie podkreślić należy współudział robotników. Cała organizacja bezpieczeństwa i higieny pracy wprowadzona jest przecież pod kątem widzenia ochrony pracy robotników. Oni mają z tych wszystkich urządzeń korzystać, oni do właściwych przepisów się stosować. Jeśli mają się stosować dobrze,

muszą do całej akcji odnosić się świadomie i ze zrozumieniem. Rozkaz, groźba kary nie wiele tu pomogą. Trudno pilnować każdego robotnika spośród licznej załogi fabrycznej.

Zresztą działa tu jeszcze czynnik inny. Bardzo często wprowadzane środki ochronne nie są przez robotników używane dlatego, że są one niedogodne, źle zastosowane, przeszkadzają im w pracy. W obecnych warunkach robotnik często osłony nie używa, nikt go się jednak nie pyta dlaczego. Nikt nie liczy się z jego opinią, a on sam nie ma najczęściej odwagi upominać się o zmiany, krytykować urządzenia. Świadomy udział całej załogi robotniczej w akcji bezpieczeństwa pracy poprzez faktyczny i jak najczynniejszy ich udział w fabrycznych kołach bezpieczeństwa pracy, jest nieodzownym czynnikiem powodzenia całej akcji. Przy tym robotnik, jako uczestnik akcji, przestaje być jej biernym obiektem, staje się współodpowiedzialny za jej realizację i w tych warunkach nie może już lekkomyślnie nie liczyć się z jej postulatami, jak to się dziś nieraz dzieje.

Dla współpracy jednak robotników potrzebne są dwa czynniki: wciąganie ich do tych spraw wewnątrz przedsiębiorstw oraz świadome działanie robotniczych związków zawodowych, dla których hasła higieny i bezpieczeństwa pracy powinny stać się tak samo żywotnymi sprawami i stanowić treść żądań, wysuwanych w stosunku do pracodawców, — jak i sprawy zarobków.

NOWY NACJONALIZM

„Gazeta Polska" w artykule dr. J. M. rozpatruje zagadnienie „nowego nacjonalizmu" i słusznie widzi pięć zjawisk „zakłócających prawidłowy rozwój wysiłku" polskiego:

„1. Wewnętrznie opozycyjny stosunek psychiki polskiej do państwa, ciągle jeszcze istniejący, przeniesiony atawistycznie z wrogiej postawy narodu polskiego wobec państwa zaborczego.

2. Kompleks niższości, który ciągle jeszcze każe Polakowi widzieć wszystko dodatnie i wielkie poza granicami swego państwa, tego zaś co jest bezspornie pozytywnym w Polsce nie dostrzegać, albo poniżać i pomniejszać

3. Panowanie formy nad treścią, słowa nad działaniem, frazeologii i werbalizmu nad praktykowaniem i realizowaniem. Nasuwa się tu refleksja, jak wielkim nieporozumieniem jest twierdzenie jednego z wybitnych teoretyków naszej pedagogiki, gdy mówi, że cechą natury polskiej jest realizm. Życie, niestety, wskazuje raczej coś wręcz odwrotnego.

4. Nadmierna, jeśli wręcz nie chorobliwa przewaga pierwiastka personalnego nad rzeczowym. Wynika stąd dobrze znany, jednostkowy czy grupowy monopol na przywilej zbawienia Polski i odsądzania często od czci innych, lekceważenia innego poglądu tylko dlatego, że jest poglądem nie moim.

5. Wiąże się z powyższym zjawiskiem bodaj najgroźniejsze, a zarazem syntetycznie niejako wyrażające niedostatek polskiej kultury państwowej a zarazem w najwyższym stopniu alarmistyczne, o ile idzie o najbliżej nas interesujące zagadnienie wychowawcze: to zjawisko, które najtrafniej określić można jako cechę anarchiczności polskiej psychiki, dziedzictwo tego, co tradycja nasza nazywa polską wolnością, źrenicą wolności, sobiepaństwem, widmem dla jednych, wizją dla drugich: polskiego liberum veto. Nie tu miejsce na polemikę z poglądem, czy to, co nazywa się polską wolnością istotnie jest niejako przyrodzoną cechą Polaków. Napewno natomiast można stwierdzić, że zjawisko to dziś tworzy jedną z najkapitalniejszych trudności psychicznych w „podciąganiu Polski wzwyż".

Autor artykułu dostrzega „obok plam ciemnych i rysów niepokojących" również barwy jasne i zapowiedzi w najwyższym stopniu krzepiące:

„Nie ulega więc wątpliwości, że epoka, w której żyjemy i w której żyć będzie jutrzejsze pokolenie Polski — to epoka państwa władczego i państwa społecznego zarazem. U podstaw tak pojętego państwa leży nowy nacjonalizm. Jeśli cechą nacjonalizmu wczorajszego, nacjonalizmu dziś przezwyciężanego — była negacja wobec państwa obcego, był ekskluzywizm, z drugiej zaś strony duch liberalizmu wobec zagadnień społecznych i gospodarczych, to nacjonalizm, który idzie, nacjonalizm jutrzejszy stopi się w jeden monolit z ideą własnego państwa, to nacjonalizm ten będzie głęboko uspołeczniony, będzie nacjonalizmem, który walcząc o wielkość i potęgę państwa będzie równocześnie bezkompromisowo walczył o sprawiedliwość społeczną, o nową moralność, która stanie się zaprzeczeniem kultury mieszczańskiej, opartej na człowieku prywatnym, prywatnego interesu strzegącym. Ten nacjonalizm jutrzejszy będzie państwo uspołeczniał a społeczeństwo upaństwawiał, ten nacjonalizm przekreśli tragiczny dzisiaj przedział między narodem a państwem.

W przeciwieństwie do deterministycznego poglądu na świat, jaki stworzyła materialna kultura i racjonalistyczna filozofia 19 w., idziemy ku epoce głębokiego idealizmu, który ponad moralność interesu jednostki wydźwignie moralność dobra zespołu, zbiorowości, który zatomizowane politycznie, gospodarczo i klasowo społeczeństwo, łączone dotychczas tylko więzią walki o prawa jednostki, skupi w służbie obowiązku dla najwyższej jedności: narodu zorganizowanego we własnym państwie.

Te główne cechy nowo tworzącej się kultury: państwo władcze, budowane przez nacjonalizm twórczy, radykalnie przeobrażający ustrój w duchu sprawiedliwości społecznej i głębokiego idealizmu nowej społecznej moralności — oto, jak się wydaje, owe drogowskazy przyszłej rzeczywistości, — wzdłuż których wypracowywać się będzie szlak ideału wychowawczego naszej epoki".

Wykluczenie żydów z życia gospodarczego Niemiec

Pięć lat bojkotu żydów w Trzeciej Rzeszy

Dnia 28 marca 1933 r. we wszystkich miastach, miasteczkach i osiedlach Trzeciej Rzeszy rozwieszono duże plakaty z napisem „Narodzie niemiecki! Broń się! Nie kupuj u żydów!" Ukazał się również pierwszy numer oficjalnego pisma „Voelkischer Beobachter" z nadrukiem: „Bojkotujcie żydów!" Na oficjalne polecenie rozpoczął się bojkot: kupców, rzemieślników, przemysłowców, pracowników umysłowych, handlowych, inżynierów, architektów, techników, adwokatów, notariuszy i lekarzy — żydów.

Była to odpowiedź, według urzędowego brzmienia, na „żydowskie szczucie i żydowski bojkot niemczyzny", zorganizowany za granicą.

W dniu 1 kwietnia odbyła się „generalna próba". Pierwotnie akcja bojkotowa miała się ograniczyć do jednego dnia. Istotnie — nie przerwano jej i trwa ona z niesłabnącą siłą aż do dnia dzisiejszego. Bezpośrednim skutkiem planowego bojkotu jest masowa emigracja żydów z Niemiec. W dniu 16 czerwca 1933 r. było w Niemczech, według danych spisu ludności, 499,682, w dniu 31 grudnia 1937 r. już tylko 360.000. **Na przestrzeni pięciu lat musiała opuścić Niemcy jedna trzecia ogółu ludności żydowskiej.**

Dalszym następstwem bojkotu jest duże zubożenie ludności żydowskiej w Niemczech. Na podstawie danych akcji pomocy zimowej żydom, w okresie zimy 1936-37 musiano przyjść z pomocą — 82.818 osobom. Prawie co czwarty żyd w Niemczech potrzebował pomocy. Dzisiaj natomiast stan ten pogorszył się, ponieważ są już gminy, **w których co trzeci, a nawet co drugi żyd potrzebuje pomocy.**

Mimo tego stanu, emigracja żydów z Niemiec trafia na poważne trudności. Przede wszystkim przepisy dewizowe, jak również kurs marki poważnie hamują emigrację. Kto posiada majątek w wysokości 1000 RM. może przy transferze tylko otrzymać 7.7%, przy majątku w wysokości 10.000 RM — 10%. Zarządzenia policyjne, jak np. odebranie żydom paszportów, mają na celu utrudnianie wyjazdu za granicę. Jak donosi „Jüdische Gemeindeblatt fur Berlin", zarządzenie to zostało już w dużej mierze wykonane Szereg ustaw o obywatelstwie (z dn. 15 sierpnia 1935 r.) o zakazie zawierania małżeństw między żydami a innymi obywatelami Trzeciej Rzeszy (ustawa o ochronie krwi niemieckiej i niemieckiej godności z 15.8. 1935 r.) doprowadziły do masowych spraw przed sądami. Za shańbienie rasy w roku 1936 było 358 wyroków skazujących na podstawie ustaw norymberskich. Dalsze ustawy z 5 lutego 1937 r. sankcjami swoimi sięgają jeszcze dalej, niż poprzednio wydane. W obozie koncentracyjnym w Dachau znajdują się w wielkiej ilości „hańbiciele rasy", rekrutujący się z żydów.

Wychodzi dalej szereg ograniczeń dla osób, które utrzymują stosunki handlowe i towarzyskie z żydami. Nie otrzyma np. taki osobnik żadnego zamówienia z gminy (zarządzenie nadburmistrza w Luedenscheid). Jak podaje „Westdetscher Beobachter" z Kolonii z 6.2. 1938 r., nie mogą żydzi korzystać z ulg podatkowych, które przysługują obywatelom czystej krwi Niemcom, przyznawanych z racji posiadania dzieci. Propagandę przeciwżydowską prowadzi przede wszystkim tygodnik „Der Stürmer". Nadto otwarta była wystawa w Monachium w dn. 8 listopada 1937 pn. „Żyd—wieczny tułacz".

Bojkot gospodarczy pogłębia się. Na wszystkich odcinkach następuje odżydzanie. Od 5 lat pracuje np. „Aefa", — mająca na celu zupełne zlikwidowanie żydów w branży ubraniowej. Jest to związek fabrykantów i kupców aryjczyków. Podobnie pracuje „Adeba" na odcinku branży skórniczej.

Wydane zarządzenia ograniczające pracę i zawód lekarski, adwokacki oraz notarialny, ograniczenia w szkołach, towarzystwach, bojkot w miejscach publicznych, lokalach, parkach, kąpielach itp. zrobiły swoje.

Nowele do szeregu ustaw, jak np. ostatnia z 11.2 1938 r., dotycząca wyprzedaży, licytacyj, ograniczają poważnie, a nawet wykluczają żydów w życiu gospodarczym Niemiec.

Pryszczyca w Zagłębiu

Choroba pyska i racic

Skąd została przywleczona do Polski

W ostatnich dniach pojawiła się w Zagłębiu zaraza bydła „pryszczyca“. Zamieszczamy poniżej fachowy artykuł omawiający tę chorobę.

Pryszczyca, albo choroba pyska i racic, jest chorobą zaraźliwą, atakuje zwierzęta racicowe, przeważnie przeżuwające (krowy, owce, kozy). Chorobę tą wywołują zarazki (bakterie) niewidoczne gołym okiem, a nawet niewidoczne przy największym powiększeniu mikroskopowym — w bakteriologii takie zarazki zwie się zarazkami przesączalnymi. Jest kilka typów tego zarazka, które różnią się od siebie stopniem zjadliwości i zależnie od zakażenia się zwierzęcia zarazkiem, mniej lub więcej zjadliwym, mamy nasilenie choroby zwanej pryszczycą, lżejsze lub cięższe.

Przenosicielami zarazków są ludzie stykający się z chorym bydłem, zwierzęta, ptactwo domowe i dzikie, gryzonie (króliki, zające), a nawet zwierzęta mięsożerne (np. psy).

Najbardziej rzucające się zmiany chorobowe przy pryszczycy, o spostrzeżeniu których powinno się natychmiast donieść do władzy powiatowej, są: gorączka, obfite ślinienie z pyska, owrzodzenia warg i jamy gębowej, co widoczne jest dopiero po otwarciu pyska, owrzodzenia między racicami i nieprzyjmowanie pokarmu przez zwierzęta, osowienie, brak mleka u krów, chudnięcie.

Procent śmiertelności nie jest wielki, ale za to straty użytkowe (brak mleka, wychudnięcie — przez co zmniejsza się waga rzeźniana) są zawsze duże i dotkliwie dają się we znaki hodowcom, tym bardziej, że okres rekonwalescencji (całkowitego wyzdrowienia) jest długi. Jeszcze przykrzejsze są zarządzenia weterynaryjno - sanitarne wydawane dla stłumienia tej choroby, które to zarządzenia bardzo odczuwają hodowcy.

Dotychczas, ze względu na to, że zarazek tej choroby jest niewidoczny, nie poznany dobrze, że występuje w kilku odmianach, wyprodukowanie jakiejś szczepionki i surowicy dla zwalczania jego napotyka na duże trudności nie ma jeszcze surowicy pewnie działającej. Środki chemiczne stosowane także nie dają rezultatów. Jako radykalny sposób stłumienia zarazy stosuje się wybicie zwierząt chorych, ścisłą izolację zwierząt podejrzanych i chorych i dezynfekcję pomieszczeń zwierząt, co wszystko naraża państwo na olbrzymie wydatki, pomijając już to, że straty te podwajają się przez zamknięcie granic obcych państw dla naszego eksportu. Ustawowe odkażanie przeprowadza się mlekiem wapiennym, lub wapnem gaszonym. Jak wskazują ostatnie doświadczenia, doskonałym środkiem lepszym od wapna jest 1—2% ług sodowy, którym powinno się odkażać pomieszczenia zwierząt.

Szalejąca w 1937 r. i w obecnym jeszcze roku pryszczyca zawleczona została przez transport owiec algierskich z Afryki do Francji, gdzie straty, spowodowane tą chorobą oblicza się na 4 miliardy franków (padło około 1 milion zwierząt), co równa się około 800 milionów złotych polskich.

Z Francji zawlokły mewy (ptactwo morskie) pryszczycę do Anglii, gdzie do tej pory wybito już 10.500 sztuk bydła, 13.500 owiec i 8.000 świń, co kosztowało państwo 281 tysięcy funtów szterlingów, co wynosi około 7½ miliona złotych polskich.

Z Francji pryszczyca dostała się do Niemiec. Dotychczas oblicza się tam straty na 2.100 sztuk bydła, 3.400 sztuk cieląt i 8.000 sztuk małych zwierząt. Zagrożonych zagród było 37 tysięcy.

Z Niemiec przedostała się pryszczyca do Polski, która ostatnio rozpowszechniła się i w Zagłębiu Dąbrowskim. Dla zwalczania pryszczycy w kraju utworzono Radę weterynaryjną, która już z góry opracowała plan akcji przeciw zarazie. Do akcji jednak w zwalczaniu tej zarazy należeć muszą wszyscy rolnicy. Rolnicy zwalczać ją będą przez przestrzeganie przepisów, wydawanych przy zwalczaniu, przez dezynfekcję chlewów i pomieszczeń zwierząt, przez kopcowanie ściółki i nawozu. Dezynfekcję należy już teraz, przed wypędem bydła na zieloną ruń, przeprowadzić przy pomocy wapna gaszonego, mleka wapiennego, a najlepiej przy pomocy 1—2% ługu sodowego. Dalej przyczynią się do zwalczenia zarazy o ile będą przestrzegali tego, by bydło ich nie stykało się w czasie wypasów z bydłem innych zagród, a najważniejsze to będzie, by każdy podejrzany objaw chorobowy u zwierząt natychmiast był zgłoszony do władz administracyjnych. Wspólną taką akcją — o ile ze strony rolników będzie zrozumienie klęski, jaka im grozi — będzie można zmniejszyć natężenie przewidywanej choroby na wiosnę, a także zmniejszyć przez to straty państwa, które już teraz prowizorycznie oblicza się na przeszło 100 milionów złotych spodziewając się, że na wiosnę zachoruje na pryszczycę około 2 milionów zwierząt.

Stratę tych przewidywanych 100 milionów złotych państwa bogate jak Anglia lub Francja może nie odczułyby tak dotkliwie, jak my. Dlatego ratujmy te sumy, dla których można znaleźć bardziej produktywną lokatę.

KAZIMIERZ GOLISZEWSKI
lekarz wet. — Ząbkowice.

Maria Fiorenza i Ladis Kiepura

śpiewają w drugi dzień świąt w Sosnowcu

W drugim dniu Świąt Wielkanocnych mieszkańców Zagłębia czeka nielada uczta artystyczna. Koncertować będzie w sali Teatru Miejskiego w Sosnowcu najsławniejsza pieśniarka włoska **Maria Fiorenza** i pierwszy tenor opery państwowej w Hamburgu, a nasz rodak **Władysław Ladis Kiepura.**

Pani Maria Fiorenza przybywa do Sosnowca aby tu spędzić święta, i jednocześnie dać koncert. Przybywa po olbrzymich tryumfach, jakie odniosła w szeregu występów w Operze Paryskiej. Prasa francuska jednomyślnie niemal orzekła, iż **pani Maria Fiorenza nie ma sobie równej pieśniarki współcześnie,** z takiem odczuciem i subtelną interpretacją wykonywującej wszystkie utwory.

Władysław Ladis Kiepura, sosnowiczanin, pierwszy tenor opery państwowej w Hamburgu — jest śpiewakiem pierwszej klasy w skali światowej. Recenzje w prasie niemieckiej zgodnym chórem (a Niemcy są narodem znającym się na śpiewie w szczególności), podkreślają **fenomenalny głos Ladisa** i wspaniałą szkołę włoską.

Koncert Marii Fiorenzy i Władysława Kiepury będzie przeto nielada ucztą artystyczną. Odśpiewane zostaną najpiękniejsze utwory sławnych kompozytorów włoskich, francuskich i polskich.

Kilka zapowiedzi w miejscowej prasie spowodowało ogromne zainteresowanie tym koncertem.

Na zakończenie — zaznaczyć trzeba, iż zarówno pani Fiorenza, jak i Władysław Kiepura, przeznaczyli całkowity dochód z koncertu **na odnowienie polichromii w sosnowieckim kościele parafialnym.**

Wcześniejsza przedsprzedaż biletów w firmie Wł. Czechowski, Sosnowiec, 3 Maja 8, w dniu koncertu w Teatrze Miejskim w Sosnowcu od godz. 18.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

15 Kwiecień — **Piątek**

W. Piątek, Anastazji, Ludwiny
Słowiański: Wacława bł.
Słońca wsch. 4.41, zach. 18.32
Księżyca wsch 19.44, zach 4.38

HISTORIA PODAJE:

1440 Kazimierz Jagiell. obejmuje rządy Litwy
1518 Wjazd królowej Bony do Krakowa.
1794 Wojska pruskie zajmują Kraków.
1948 Data zniesienia pańszczyzny.
1861 Otwarcie Sejmu dla Galicji we Lwowie.

PRZYSŁOWIA:

W Wielki Piątek gdy deszcze hojnie dolny zleje,
że dużo mleka będzie są pewne nadzieje.

ZŁOTE MYŚLI

Cnota nie rada szuka nagrody, ale chce, aby jej ludzie szukali. A. M. Fredro.

RADY PRAKTYCZNE:

Jaja na miękko włożyć w wrzącą wodę i gotować mniej więcej 3 minuty.

—oOo—

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Z miłości dla ciebie“.
EDEN, „Pani Walewska“.
PATRIA: „Niesprawiedliwiona godzina“.

—oOo—

× **CHÓR MĘSKI HARFA W SOSNOWCU** pod dyr. p. J. Godeckiego odśpiewa w Wielki Piątek o godz. 19 w kościele parafialnym w Pogoni pieśni Wielkopostne. Jednocześnie kwartet smyczkowy pod dyr. prof. E. Slezi odegra Haydna psalmy z Siedmiu Słów Zbawiciela oraz utwory Corellego i Bacha.

Teatr w Katowicach

REPERTUAR

Niedziela 17 bm. godz. 20 — „Gałązka Rozmarynu“.

Poniedziałek 18 bm. godz. 15.30 — „Trzecia młodość (dla ZZZ); godz. 19 — „Gałązka Rozmarynu“ (dla Huty „Batory“).

Środa 20 bm. godz. 20 — „Gałązka Rozmarynu“.

Czwartek 21 bm. godz. 20 — „Gałązka Rozmarynu“.

Piątek 22 bm. godz. 19 — „Gałązka Rozmarynu“ (dla browaru „Tychy“).

Sobota 23 bm. godz. 15.30 — „Książę Niezłomny“ (dal szkół); godz. 19 — „Tekla“ (dla zarządu przym. Ks. Pszczyńskiego.

„GAŁĄZKA ROZMARYNU“

W niedzielę dnia 17 bm o godz. 20 po raz drugi „Gałązka Rozmarynu“ Z. Nowakowskiego, gorąco przyjęta na premierze i opromieniona sukcesem, jakiego nie zdobyła w ostatnich latach żadna sztuka. Pięć obrazów z życia plutonu legionowego, pełnych rozmachu życia, pogody i jednego zdrowego „legunskiego“ humoru na tle przepięknych dekoracyj — tworzą barwne, żywe i pełne emocji widowisko. Udział przyjmuje cały zespół. Reżyseria p. Konstantego Tatarkiewicza. Dekoracje art. mal. J. Jarnutowskiego.

REPREZENTACYJNY BALET POLSKI W TEATRZE IM. ST. WYSPIAŃSKIEGO

We wtorek dnia 26 bm. oraz w czwartek dnia 28 bm. odbędzie się dawno oczekiwany występ Reprezentacyjnego Baletu Polskiego. W programie wszystko najlepsze co zdołał stworzyć taniec polski, a więc arcydzieła i najgenialniejsze kompozycje taneczne najznakomitszej baletmistrzyni świata Bronisławy Niżyńskiej. W zespole absolutnie bezsprzecznie najlepsze polskie siły taneczne z niezrównanie utalentowanymi i niepospolicie pięknymi primabalerinami: Olgą Sławską i Niną Juszkiewiczówną na czele — usłyszymy muzykę czołowych kompozytorów polskich. Bilety do nabycia w kasie teatru.

Zarząd główny

ZWIĄZKU B. OCHOTNIKÓW A. P.

Na ostatnim nadzwyczajnym walnym zjeździe delegatów Związku b. ochotników A. P., odbytym w Warszawie wybrano zarząd główny Związku z prezesem **generałem Bronisławem Bohaterowiczem na czele.** M. in. do zarządu głównego wszedł jako reprezentant oddziałów Związku z terenu Zagłębia Dąbrowskiego prezes oddziału w Sosnowcu **kpt. Eugeniusz Piotrowski.**

Na zjeździe byli obecni prezesi i delegaci wszystkich oddziałów z powiatów Będzińskiego, Zawierciańskiego i Olkuskiego.

—oOo—

Dzisiaj kina zamknięte

A LOKALE ROZRYWKOWE BEZ MUZYKI

Przypominamy, że dzisiaj, w Wielki Piątek kina są nieczynne, zaś wszystkie inne lokale rozrywkowe będą bez muzyki.

Kto otrzymał nagrody

W KONKURSIE REGIONALNYM

Ostatnio podaliśmy listę laureatów Regionalnego Konkursu radiowego Rozgłośni Katowickiej, obecnie zaś zamieszczamy listę osób, które otrzymały dalsze nagrody. Są to: L. Brodesz — Górki Wielkie, P. Respondek — Łagiewniki, A. Kasprzyk — Katowice - Brynów, Z. Reronjowa — Gołonóg, J. Adamowska — Katowice, B. Pnioczek — Pałowice, J. Galusek — Pawłowice, B. Dederko — Chorzów, T. Ciechoński — Chełmek, J. Nowak — Mizerowo, J. Skowronek — Radzionków, J. Ochman — Wadowice, St. Rzeciszewski — Szopienice, R. Nowacki — Sosnowiec, M. Michalski — Rybnik, H. Wózik — Kostuchna, L. Kwiatkowski — Sosnowiec, J. Klaus — Wyry, K. Linczowski — Drogomyśl, J. Kobiela — Świętochłowice, — J. Kutt — Rybnik, J. Bekiesz — Chorzów, P. Dziubany — Katowice-Dąb, F. Londzin — Pszczyna, J. Pukocz — Katowice, J. Dobrogowski — Czeladź, R. Błasik — Kaczyce, F. Orawiec, — Fr. Pieczonka — Orzegów, Cz. Pasterak — Katowice, A. Bajer — Dąbrowa Górnicza, W. Kuchel Łaziska Dolne, K. Brząkalik — Łaziska Średnie, M. Szmytkowska — Katowice T. Nowotny — Siemianowice, J. Ficek Janów, oraz A. Bentkowski — Sosnowiec.

—oOo—

× **DO KASY CHRZEŚCIJAŃSKIEGO TOW. DOBROCZYNNOŚCI** w Sosnowcu na święcone dla sierot wpłacili pp.: dyr. L. Piątkowscy zł 50, dr Suchodolscy zł 10.

O budowę szpitala dla dzieci

Jak pracuje Tow. przyjaciół szpitala

W Sosnowcu odbyło się ostatnio walne zebranie członków Towarzystwa przyjaciół szpitala dla dzieci w Zagłębiu Dąbrowskim.

Zebranie, w którym wzięli liczny udział przedstawiciele starszego społeczeństwa oraz uczniowie Liceum pedagogicznego, zagaił ks. kanonik Fr. Raczyński, który w serdecznych słowach powitał obecnych.

Następnie na przewodniczącego poproszono dyr. Wł. Mazura, na asesorów pp. Morawskiego i Stypułkowskiego, na sekretarza p. Czesława Gawrona.

Na wstępie dyr. Mazur przedstawił w krótkim zarysie cele i zadania szpitala. Inicjatywa utworzenia w Zagłębiu specjalnego szpitala dla dzieci zasługuje ze wszechmiar na poparcie i winna być jak najszybciej zrealizowana. Aby szpital powstał wkrótce w Zagłębiu należy do akcji tej wciągnąć całe społeczeństwo.

Z kolei dr A. Nasiłowski odczytał protokuł z poprzedniego zebrania i złożył sprawozdanie z dotychczasowych prac zarządu. Statut T-wa został już zatwierdzony przez województwo.

Towarzystwo zwróciło się do zakładów przemysłowych o poparcie finansowe. Jak dotychczas złożono skromną sumę 150 zł. Dużą ofiarność wykazały sfery robotnicze, a zwłaszcza robotnicy z Niwki, którzy pierwsi pospieszyli z ofiarami. W okresie sprawozdawczym urządzono szereg imprez, które dały 300 zł dochodu. Towarzystwo zamierza w przyszłości objąć propagandą wszystkie warstwy społeczne; zorganizować oddziały T-wa w Będzinie, Dąbrowie i Czeladzi.

Sprawozdanie finansowe złożył inż. Zarzycki. T-wo liczy 120 członków, z których część opłaca składki w wysokości 5 zł miesięcznie, inni zaś mniejsze w miarę możności. Łącznie ze składkami, dochodem z imprez i odsetkami wpłynęło do kasy Towarzystwa 2880 zł. Wydatki na opłaty kancelaryjne i inkaso wyniosły 180 zł. Saldo wynosi więc 2700 zł.

Sprawozdanie komisji rewizyjnej złożył mgr Garbaczewski. Stan ogólny kasy wynosi 4387 zł 27 gr

Po udzieleniu zarządowi absolutorium, na wniosek p. Wiesiorkowskiego pozostawiono w zarządzie pp.: dr Kotarskiego, dr Nasiłowskiego i dyr. Urbankowskiego. Jako zastępcy weszli pp: prezydentowa Kaczkowska, mgr Garbaczewski i dyr. Mazur. W skład komisji rewizyjnej wchodzą pp.: dr Zahorski, mec. Lipski i K. Jurek; jako zastępcy pp.: Krogulska i Swirtunowa.

Nowemu zarządowi życzyć należy dalszej pomyślnej pracy w pięknych poczynaniach i jak najszybszego zrealizowania pięknego dzieła. Społeczeństwo miejscowe zaś nie powinno zawieść pokładanych w nim nadziei i poprzeć wydatnie zamierzenia Towarzystwa.

Zaprawa drużyn strażackich

w strzelaniu

Straże pożarne z terenu powiatu Będzińskiego, świadome tego, że Polskę obronić można wtedy, gdy każdy obywatel Państwa będzie umiał władać bronią i skutecznie z niej strzelać, rozpoczęły już zaprawę drużyn strażackich w strzelaniu, zarazem przeprowadzając strzelanie o mistrzostwo oraz Odznakę Strzelecką dnia 8 bm. w Strzemieszycach w fabr. „Strem" i 9 bm. na kop. „Kazimierz", wzywając jednocześnie inne straże pożarne do współzawodnictwa o palmę pierwszeństwa, o którą ubiegać się będą w poszczególnych rejonach oraz w finałowych zawodach powiatowych w Sosnowcu, dnia 4 września br.

Dotychczasowe wyniki lokalne są następujące:

1) Strzemieszyce—Strem: na 16 zawodników trzech zdobyło O.S. klasy drugiej, a sześciu klasy trzeciej; najlepszy wynik dnia punktów 81 na 100 możliwych do tarczy 20x14 zwanej „olimpijki" z karabinku małokalibrowego, na odległość 50 metrów, z postawy leżącej bez podpórki. Mistrzostwo straży macierzystej uzyskał p. Nadgórski Julian, pkt. 81, wicemistrzostwo zaś p. Falfus Józef pkt. 79; wreszcie zespół pięcioosobowy osiągnął 390 punktów na 500 możliwych.

2) Kazimierz k. Strzemieszyc: na 17 zawodników zdobyło O. S. klasy trzeciej dwie osoby; najlepszy wynik dnia był punktów 52, — które uzyskał Matuszczyk Henryk, osiągając w ten sposób mistrzostwo straży macierzystej wicemistrzostwo zaś uzyskał Cis Jan. W grupie żeńskiej służby samarytańskiej mistrzostwo zdobyła p. Kaczmarczykówna Maria pkt. 51, wicemistrzostwo zaś p. Tarnowska Magdalena pkt. 49. W zespołach padły następujące rezultaty. grupa męska pięcioosobowa pkt. — 176 na 500, grupa żeńska zaś trzechosobowa pkt. 142 na 300.

Pierwsze strzelanie półfinałowe w rejonach odbędzie się dn. 15 maja w Tąpkowicach, 22 maja w Wojkowicach Komornych; 29 maja w Strzemieszycach, 19 czerwca w Wojkowicach Kościelnych, 25 czerwca w Łęce, 3 lipca w Grodźcu, 17 lipca w Sosnowcu, 24 lipca w Dąbrowie Górniczej.

Obrona przeciwlotniczo-gazowa w Sosnowcu

Zakończenie akcji szkoleniowej w zakresie opl.

Prowadzona od kilku miesięcy akcja szkoleniowa w zakresie opl komendantów bloków i domów mieszkalnych w Sosnowcu **została ukończona.**

Wszystkie dzielnice miasta zostały obsadzone już komendantami, którzy obecnie zapoznają się z terenem i wyznaczają ludzi **do służby ratowniczo-sanitarnej i strażackiej.**

Wyznaczeni komendanci mają również powierzoną **kontrolę strychów** i stwierdzenie czy zostały one doprowadzone już do porządku w myśl zarządzeń władz administracyjnych.

Komendanci otrzymają jeszcze dalsze przeszkolenie w dziedzinie obronności przeciwlotniczo - gazowej.

Jednym z poważniejszych obowiązków nałożonych na komendantów opl jest **wyszukanie w każdym domu odpowiedniego pomieszczenia na schron.** Wybrane pomieszczenia będą zatwierdzane, po dokładnym obejrzeniu ich przez specjalną komisję wyłonioną przez Magistrat.

Jak widać z powyższego, mieszkańcy Sosnowca **są odpowiednio zabezpieczeni** na wypadek nalotu **samolotów** nieprzyjacielskich i **ataków gazowych.**

Junackie hufce pracy

uzyskały prawo wydawania świadectw szkolnych

Ministerstwo WR i OP okólnikiem z 25 marca br. zezwoliło oddziałom Junackich Hufców Pracy na wydawanie świadectw **z ukończenia obowiązkowej nauki w zakresie 4 klas szkoły powszechnej** tym junakom, którzy ukończyli z wynikiem pomyślnym obowiązkowe dokształcanie w Junackich Hufcach Pracy.

Ministerstwo stawia jedynie warunek, aby inspektoraty szkolne mogły wizytować dokształcanie junackie oraz aby przedstawiciel władzy szkolnej uczestniczył w komisji na egzaminie końcowym.

Odtąd Komenda Główna J. H. P. wprowadza nową nazwę w dokształcaniu młodzieży junackiej: **„Początkowa szkoła junacka".**

Piętnowanie opieszałych ofiarodawców

na pomoc zimową bezrobotnym

Jak już w swoim czasie pisaliśmy, ostatnie miesiące wykazały **znaczny spadek wpływów z tytułu świadczeń od społeczeństwa na akcję zimowej pomocy bezrobotnym.** Na skutek zalecenia wojewódzkiego komitetu zimowej pomocy bezrobotnym w Kielcach komitety lokalne w Zagłębiu Dąbrowskim zaczęły stosować represje wobec opornych płatników.

Miejski komitet pomocy zimowej opublikował już, jak o tym w swoim czasie donosiliśmy listę osób, które nie spełniły swego obywatelskiego obowiązku. Wspomnieć przy tym należy, że wśród 30 nazwisk poddanych pod pręgierz opinii publicznej, znalazło się 28 nazwisk kupców żydowskich.

Z podobną akcją wystąpił również komitet lokalny w Dąbrowie, który zwrócił się z upomnieniem do opornych płatników o uiszczenie świadczeń na rzecz pomocy zimowej bezrobotnym, zapowiadając, w razie niewywiązania się z obowiązku moralnego, podanie do publicznej wiadomości nazwisk osób nieczułych na nędzę i biedę bliźnich.

Obecnie również i w Sosnowcu komitet lokalny zwraca się z upomnieniami do tych osób, które jeszcze nie złożyły zadeklarowanych składek na pomoc zimową.

O ile mimo trzykrotnego upomnienia oporni płatnicy nie wywiążą się ze swego obowiązku, nazwiska ich zostaną podane do publicznej wiadomości.

Zniżki z uzdrowisk

NA AUTOBUSY PKP

Związek Uzdrowisk Polskich wystąpił w swoim czasie do Ministerstwa komunikacji w sprawie przyznania zniżek na przejazdy kuracjuszów, udających się autobusami do uzdrowisk. Jak się dowiadujemy, Ministerstwo komunikacji skłonne jest do poczynienia zniżek, podobnie jak na kolejach państwowych, osobom powracającym z uzdrowisk, o ile wyjazd nastąpi w danym uzdrowisku, a pasażer wykupi bilet do miejsca zamieszkania.

Przypuszczalnie zatem już od 14 maja rb. zniżki na autobusach PKP wejdą w życie.

—oOo—

× UWAGA CZELADNICY. Zarząd Związku czeladzi rzemieślniczej w Sosnowcu zawiadamia wszystkich członków Związku, że w dn. 24 bm. o godz. 10 w pierwszym terminie, a o 11 w drugim bez względu na liczbę obecnych odbędzie się walne zebranie sprawozdawcze za r. 1937 w lokalu własnym przy ul. Żytniej 10 w Domu Społecznym. Obecność członków obowiązkowa ze względu na ważność spraw.

×**NA DOŻYWIANIE BIEDNYCH DZIECI W ZĄBKOWICACH** złożyli: Belgijska Spółka Akcyjna — 1.600 zł, dyr. Reszke L. —500 zł, p. Baudoux M. buchalter — 500 zł, urzędnicy Belg. Sp. Akc. — 235 zł, fabryka „Elektryczność" 200 zł, gmina Olkusko - Siewierska — 120 zł, Ubezpieczalnia Społeczna w Sosnowcu — 200 zł, firma „Eltes" — 20 zł. Poza tym Belgijska S-ka Akc. dostarczyła opału na 5 miesięcy, zakupiła część naczyń i kotły, które własnym kosztem ustawiła i wmurowała w kuchni. Ofiarodawcom zarząd ZPOK składa serdeczne „Bóg zapłać"

PROGRAM RADIOWY

„STABAT MATER" BOCCHERINIEGO AUDYCJE WIELKOPIĄTKOWE W RADIO

Audycje radiowe w Wielki Piątek zgodnie z nastrojem dnia noszą charakter głęboki, poważny i religijny. O godz. 15.30 nadaje Poznań dla dzieci starszych reportaż w opracowaniu Szymona Pigwy „Ziemia po której stąpał Zbawiciel" ilustrowany oryginalnymi nagraniami. Koncert o godz. 16.15 objęty tytułem „W drodze na Golgotę" zawiera pieśni wielkopostne w wykonaniu podwójnego kwartetu wokalnego „Pro Arte" pod dyr. A. Ludwiga. O godzinie 17.00 czeka słuchaczy audycja literacka w opracowaniu Jana Miernowskiego „U stóp krzyża". O godzinie 17.25 wykonane będzie wielkie oratorium Luigi Boccheriniego „Stabat Mater" na dwa soprany, tenor, chór i orkiestrę smyczkową. Dzieło to należące do pereł literatury muzycznej nadaje Kraków na fali ogólnopolskiej z udziałem m. in. Heleny Zboińskiej-Ruszkowskiej.

O godz. 19 transmitują rozgłośnie P. R. z Rychtala pod Poznaniem „Odpust Jerozolimski". W czasie uroczystego nabożeństwa wykonane będą najstarsze pieśni wielkopostne, a reportaż radiowy pozna radiosłuchaczy z ciekawymi obrzędami regionalnymi. O godzinie 19.50 program zawiera dzieło Józefa Haydna rzadko wykonywane pt. „Siedem słów Jezusa Chrystusa" zaś o godz. 21.00 „Historia o Męce miłego Pana Jezu Krysta" — słuchowisko ułożone według średniowiecznych pieśni polskich i urywków dawnych misteriów. Koncert symfoniczny, obejmujący fragmenty z „Parsifala" Wagnera oraz utwory Nowowiejskiego, wykonany zostanie przez Orkiestrę P. R. pod dyr. Cz. Lewickiego z udziałem barytona W. Myszkowskiego (godz. 21.30) Motety z XVI w. o godzinie 22.35 w wykonaniu lwowskiego chóru solistów pod dyr. Kołaczkowskiego zamkną radiowy program w Wielki Piątek.

PIĄTEK, 15 KWIETNIA

6.15 Pieśń poranna; 6.20 Gimnastyka; 6.40 Muzyka z płyt; 7.15 do 8.00 Muzyka z płyt; 11.57 Sygnał czasu i hejnał; 12.03 Audycja południowa; 13.00 Sonaty Ludwika van Beethovena — płyty; 14.25 Wiadomości bieżące; — 14.35 Pieśni wielkanocne — płyty; 15.30 „Ziemia po której stąpał Zbawiciel" — audycja dla dzieci starszych; 16.00 Rozmowa z chorymi ks. kapelana M. Rękasa; 16.15 „W drodze na Golgotę" — pieśni wielkanocne; 16.50 Pogadanka aktualna; 17.00 „U stóp krzyża" — audycja literacka; 17.25 Luigi Boccherini: Stabat Mater — oratorium na 2 soprany, tenor chór i orkiestrę smyczkową op. 61; 18.00 Przegląd wydawnictw; 18.12 Wiadomości sportowe 18.15 Transmisja z Łodzi: Koncert solistów: Wykonawcy: Bronisław Nagujewski — wiolonczela i Artur Wentland — fortepian; 18.40 Poradnik sportowy; 18.45 „Kraszanki wielkanocne" — pogadanka; 19.00 „Odpust Jerozolimski" — transmisja z Rychtala przez Poznań; 19.50 Józef Haydn: Siedem słów Jezusa Chrystusa — op. 51. Wykonawcy: Kwartet smyczkowy Rozgłośni Krakowskiej, St. Mikuszewski, Herbert Nierychło, Henryk Zarzycki i Józef Makowicz; 20.55 Pogadanka aktualna; 21.00 „Historia o męce miłego Pana Jezu Krysta" — słuchowisko w-g. średniowiecznych pieśni polskich i urywków misteriów; 21.30 — Koncert symfoniczny w wyk. Orkiestry P. R. pod dyr. Feliksa Nowowiejskiego i Witolda Myszkowskiego — baryton; 22.35 Motety — (XVI w.) w wyk. Lwowskiego chóru solistów pod dyr. J. Kołaczkowskiego; 22.55 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i komunikat meteorologiczny.

Epilog procesu Targowicy w Mysłowicach

w pierwszej instancji

Wczoraj w Sądzie okręgowym w Katowicach został ogłoszony wyrok w sprawie nadużyć na Centralnej Targowicy w Mysłowicach.

Zapowiedź wyroku wywołała duże zainteresowanie, to też tego dnia sala była przepełniona.

O godz. 13.15 przewodniczący dr Stodolak przystąpił do odczytywania wyroku, na mocy którego sąd uznał Kazimierza Kazonia, dyrektora Centralnej Targowicy winnym, że: 1) w 1929 roku przywłaszczył sobie mienie spółki z ogr. odp. Centralna Targowica w wysokości 54.500 zł i skazał go na to z art. 262 § 2 KK na rok więzienia, na mocy amnestii karę obniżono do połowy; 2) zajmując się sprawami majątkowymi spółki wydatkował na podróże 16.480 zł oraz że w latach 1930-34 zmniejszył sztucznie swoje zadłużenie w spółce CT przy pomocy fikcyjnych bonifikat od opłat targowych — za oba te czyny został skazany z art. 269 KK na 10 miesięcy więzienia, na mocy amnestii karę zmniejszono do połowy; 3) prowadził księgowość spółdzielni HBN niezgodnie z prawdą i zaniechał umieścić w bilansie długu spółdzielni względem CT — za to skazany został z art. 281 KK na 9 miesięcy więzienia, na mocy amnestii karę obniżono do połowy.

Jako łączną karę sąd wymierzył Kazoniowi 1 rok więzienia z zastosowaniem amnestii i z zaliczeniem aresztu śledczego od dnia 5.X 1935 do 26.II 1936.

Od reszty zarzutów aktu oskarżenia został uniewinniony.

Aron Fruchthändler został skazany z art. 269 KK (jak wyżej punkt 2) na 6 miesięcy więzienia, a na mocy amnestii karę obniżono do połowy i na poczet pozostałej kary zaliczono areszt śledczy od dnia 29.X 1935 do 15.II 1936. Od reszty zarzutów został uwolniony.

Beniamin Langer został skazany z art. 281 KK za to, że: 1) w latach 1929-35 prowadził jako buchalter CT księgowość niezgodnie z prawdą, 2) będąc jednocześnie buchalterem spółdzielni HBN nie zapisał w bilansach tej spółdzielni jej długów wobec Centralnej Targowicy i za oba te czyny został skazany na 11 miesięcy więzienia, na mocy amnestii karę zmniejszono do połowy, na poczet kary zaliczono areszt śledczy od dnia 12.X 1935 do 31.III 1936. Od pozostałych zarzutów został uniewinniony.

Józef Wuśkowica oskarżony o to, że wziął od Kazonia i Fruchthändlera kilkadziesiąt tysięcy złotych pochodzących ze sprzeniewierzenia, został uniewinniony.

Powództwo cywilne miasta Mysłowic w wysokości 26 tys. zł sąd pozostawił bez rozpoznania.

W motywach wyroku sąd orzekł, że Kazoń sprzeniewierzył 54.500 zł w 1929 r. i wobec tego sąd nie dał wiary tłumaczeniu się oskarżonego. Co do kosztów podróży w sprawie eksportu bydła przez firmę HBN, to sąd stanął na stanowisku, że nie można kosztami obciążać samej Targowicy, ale i HBN, acz kolwiek eksport dał zysk Targowicy. Co do zmniejszenia swego zadłużenia przy pomocy fikcyjnych bonifikat, zapisanych w dobro rachunków Wuśkowicza II, nie umieszczenia długu spółki w bilansie HBN i prowadzenia ksiąg HBN, sąd uznał, że Kazoń jako odpowiedzialny zarządca prowadził księgi niezgodne z prawdą.

W stosunku do Fruchthandlera sąd uznał, że dopuścił się on przestępstwa co do kosztów podróży w sprawach eksportowych.

Langer, zdaniem sądu, miał pełną świadomość fałszywego prowadzenia ksiąg i dlatego sąd nie dał wiary jego tłumaczeniom.

Przed odczytaniem wyroku adw. Guzy złożył sądowi oświadczenie, iż cofa powiedziane w czasie rozprawy słowa, iż kwit na 54.500 zł mógł zaginąć u sędziego śledczego. Sąd przyjął to oświadczenie do wiadomości.

Wyrok wywołał wielką sensację, gdyż z przewodu sądowego odnosiło się wrażenie, że wszelkie zarzuty zostały odpowiednio wyjaśnione.

NA WIELKI TYDZIEŃ
„Chrystus Ukrzyżowany" na szczycie wysokogórskim w miejscu, w którym natura najwięcej się zbliża do Boga.

Czy robotnik polski ma za dużo pieniędzy?

Od kilku tygodni w niektórych fabrykach i zakładach przemysłowych rozpoczęto wśród robotników agitację, aby ze swych skromnych zarobków dawali składki na „cukier dla dzieci w Hiszpanii". Część robotników poszła na lep agitacji i składki także dała. Inni robotnicy natomiast oburzyli się:

„Jakto, my mamy dawać pieniądze na cukier dla dzieci w Hiszpanii, gdy tyle polskich dzieci głoduje! Jest w Polsce tyle bezrobotnych i ich dzieci, które cukru na oczy swe nie oglądają! Jeżeli mamy dawać na dożywianie i cukier, to przede wszystkim damy dla polskich dzieci. Najpierw niech polskie dzieci mają cukier, a potem pomyślimy o dzieciach hiszpańskich".

I słusznie. Robotnik polski jest ofiarny i wszyscy to wiedzą, ale nie może być rozrzutny, bo za mało zarabia. Jeżeli da składkę, to przede wszystkim na dożywianie polskich dzieci, bo bliższa jest koszula ciału...

Dawanie składek na „cukier dla dzieci w Hiszpanii", podczas gdy polskie dzieci go nie mają, jest sprzeczne ze zdrowym rozsądkiem.

Nie wypadek, lecz zbrodniczy żart

Echa tragicznej śmierci robotnika w Grodźcu

Jak donosiliśmy już, w Grodźcu zginął tragiczną śmiercią 22-letni Stefan Maliniak z Kłobucka, robotnik zatrudniony przy budowie komina.

Początkowo przypuszczano, że Maliniak padł ofiarą wypadku, wskutek zawalenia się rusztowania z niewiadomej przyczyny.

Tymczasem śledztwo dało wręcz rewelacyjne wyniki. Oto okazało się, że Maliniak padł ofiarą **zbrodniczego żartu jednego z robotników, który puścił w ruch maszynę, t. zw. haspel. Maliniak, znajdując się na kominie na wysokości 28 metrów, został strącony liną wyciągową i spadając na betonowy dach poniósł na miejscu śmierć.**

Policja prowadzi dochodzenie, celem ujawnienia sprawcy zbrodniczego żartu.

Echa libacji w areszcie czeladzkim

Dwaj b. dozorcy skazani na więzienie

W Sądzie okręgowym zakończył się sensacyjny proces o nadużycia w areszcie miejskim w Czeladzi.

Jak już donosiliśmy we wczorajszym numerze, **oskarżeni nie przyznali się do winy.** Oskarżeni tłumaczyli się, że razu pewnego zemdlała jedna z aresztantek i wtedy z braku soli trzeźwiących, **trzeźwili ją wódką.**

Przewód sądowy potwierdził, że oskarżeni **zwalniali przedwcześnie więźniów.**

Po naradzie sąd skazał dozorców aresztu czeladzkiego: **Korgola na $1^1/_2$ roku więzienia, a Kiełbasińskiego na pół roku więzienia;** obu skazanym zawieszono wykonanie kary na lat 4. Natomiast urzędnik magistratu czeladzkiego Sączewski i Klejman zostali uniewinnieni.

Wzrost zatrudnienia

W KOPALNIACH WĘGLA KAMIENNEGO

W kopalniach węgla kamiennego na terenie całej Polski zatrudnionych było w dniu 1 lutego rb. ogółem 79.945 robotników, podczas gdy w tym samym okresie poprzedniego roku — 71.784 osób.

W Zagłębiu Górnośląskim pracowało w dn. 1 lutego rb. 53 828 robotników wobec 47.036 w r. 1937, w **Zagłębiu Dąbrowskim 19.106 osób wobec 18.088** oraz w Zagłębiu Krakowskim zatrudnionych było na dzień 1 lutego rb. 7.011 osób, podczas gdy w dn. 1 lutego 1937 r. — 6.660 robotników.

—oOo—

× **ZARZĄD ZPOK W ZĄBKOWICACH.** Odbyło się walne zebranie ZPOK oddział Ząbkowice. Zebranie prowadziła delegatka ze Zrzeszenia woj. w Kielcach, p. mgr Rychterówna. Po złożeniu sprawozdań, udzielono absolutorium ustępującemu zarządowi i wybrano nowy. W skład zarządu weszły panie: Maria Ostrowska, przewodnicząca Burnatowicz Helena, Liwska, Mężyńska K., Mikołajczykowa, Ostrowska Barbara, Sobczykowa Sabina. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Lisikową Irenę, Kozakową i Nowakowską.

KRONIKA ZAWIERCIA

× **WCZORAJSZY TARG W ZAWIERCIU** był bardzo ożywiony. Większość straganów obsadzona była przez Polaków. Stragany te cieszyły się wielką frekwencją kupujących, natomiast nieliczne stragany żydowskie były przez ludność, zaopatrującą się na święta, omijane.

× **WYDAWANIE ŻYWNOŚCI.** Zarząd miejski w Zawierciu przystąpił do wydawania bezrobotnym żywności na święta.

× **ZAOPATRZYŁ SIĘ NA ŚWIĘTA.** — Nieznany osobnik skradł Józefowi Wnukowi w Zawierciu (ul. Wołodyjowskiego) 6 szynek, 15 kg kiełbasy i 24 kg mięsa ogólnej wartości 120 zł. Zawiadomiona o kradzieży policja prowadzi dochodzenie.

—

Kino „Stella" — „Królowa Wiktoria".

KRONIKA OLKUSZA

„Czarna lista"

ZOSTANIE OGŁOSZONA PO ŚWIĘTACH

Powiatowy Komitet pomocy zimowej bezrobotnym w Olkuszu przygotowuje spis osób i firm, które do tej pory nie spełniły obywatelskiego obowiązku, wstrzymując się od ofiar na rzecz bezrobotnych pow. Olkuskiego, wzgl. ofiarowały zbyt mało w stosunku do swych możności.

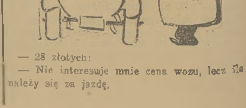
Spis tych osób i firm będzie wydrukowany zaraz po świętach, a listy rozlepione zostaną na murach miast i osiedli na terenie powiatu.

Są to więc ostatnie dni do składania ofiar na powyższy cel. Ofiary przyjmują sekretarze zarządów miejskich i gmin wiejskich w powiecie, jako skarbnicy lokalnych Komitetów Zimowej Pomocy. Wpłaty można przekazywać również do KKO w Olkuszu na konto PKO 67118.

× **ZATRUDNIENIE ROBOTNIKÓW Z INNYCH TERENÓW.** Właściciel cegielni w Sławkowie p. Gamulewicz, uruchomiwszy cegielnię, zatrudnił robotników z powiatów Będzińskiego i Miechowskiego. Miejscowi bezrobotni, rekrutujący się również z b. robotników cegielni zwrócili się w tej sprawie o interwencję do władz powiatowych w Olkuszu.

Prosimy naszych zamiejscowych i miejscowych P. T. Prenumeratorów O WPŁACENIE PRENUMERATY za kwiecień 1938.

Wydawnictwo „Kurjera Zachodniego"

— 28 złotych:
— Nie interesuje mnie cena wozu, lecz ile należy się za jazdę.

Starzejemy się czy wymieramy

Statystycy o spadku urodzin w świecie

Człowiek współczesny ulega często wrażeniu niesłychanego załłoczenia świata. Mimo to fachowcy od „statystyki“ i „mocarstwowości“ alarmują co jakiś czas ludzkość, że liczba ludności spada systematycznie w wielu krajach.

Sprawa nie wszędzie wygląda jednakowo. Podniesienie stanu higieny, a tym samym przedłużenie przeciętnego okresu trwania życia ludzkiego, zaciemnia niewątpliwie obraz rzeczywistości,

na razie bowiem obserwujemy jedynie „starzenie się“ społeczeństw ludzkich, a nie ich wymieranie.

Ten stan rzeczy za kilkanaście lat ma się zmienić tak, że podobno w stosunkowo krótkim czasie liczyć się trzeba ze zmniejszeniem liczby ludności w cywilizowanych krajach Europy i Ameryki.

Posłuchajmy cyfr, które nam podsuwają.

We Francji np. już w r. 1935 stwierdzono wyraźną nadwyżkę liczby zgonów nad liczbą urodzeń. Urodziło się mianowicie 638 tysięcy ludzi, zmarło — 658 tysięcy. Według obliczeń statystów francuskich, ludność Francji zmniejsza się od roku 1935 bardzo gwałtownie. W r. 1985 było 41,4 milj. Francuzów, w r. 1945 będzie ich 40,5 mil., w r. 1955 — 39,5 miln. w r. 1365 38,1 miln., w r. 1975 — 36,2 miln. zaś w r. 1985 — 34,2 milionów. Są to raczej optymistyczne, wychodzące z założenia, że spadek urodzeń we Francji nie będzie się pogłębiał;

o ileby natomiast pogłębił się spadek urodzeń, należy się liczyć z faktem, że ludność Francji w r. 1985 wyniesie już tylko 29.6 miln. mieszkańców.

Spadek ludności grozi zresztą i innym krajom Europy. Statystyk angielski A. M. Carr-Saunders oblicza np. że ludność Anglii będzie wynosiła w r. 1976 tylko 32,7 miln. ludzi (w — 46,7 miln.). Tenże sam statystyk dowodzi na podstawie skomplikowanych obliczeń matematycznych, że w r. 2035, przy niezmienionym rytmie spadku urodzeń w Anglii i Walii mieszkać będzie zaledwie 4,4 milionów ludzi.

Analogicznie rzecz przedstawia się w Danii Szwajcarii, Belgii i innych wysoko cywilizowanych krajach europejskich. Wszędzie zaznacza się wyraźny spadek liczby urodzin.

Także i w Polsce, mimo pozornego przeludnienia, warunki są podobne: roczny przyrost naturalny w r. 1928 wyniósł 15.9, w r. 1933 już tylko 12,3.

Obraz ruchów ludnościowych w Stanach Zj. zaciemniony jest imigracją. Należy jednak i tu liczyć się ze spadkiem ludności. W r. 1956 ludność Stanów Zjednoczonych osiągnie najpewniej swoje maksimum, t. zn. 136,5 miln. w r. 1980 ludność ta wyniesie tylko 126,5 milionów.

Tylko Włochy są krajem, w którym liczba ludności wzrasta, chociaż i tu w latach ostatnich zauważyć się daje spadek liczby urodzin. Włochy liczące obecnie około 43 milionów ludzi, mają prawo spodziewać się utrzymania tego stanu ludności.

Wszelkie prognozy w Niemczech utrudnione są przez zmiany terytorialne ostatnich dni Austria miała najmniejszy bodaj w Europie przyrost naturalny ludności i ten stan rzeczy obciąży obecnie całe Niemcy. Zagadnienie ludnościowe w Niemczech, mimo wytężonej propagandy hitlerowskiej,

nie przedstawia się bynajmniej różowo: liczba urodzeń mianowicie nie osiągnęła jeszcze 1,4 miln. rocznie koniecznych dla utrzymania liczby ludności na dotychczasowym poziomie.

Podobno tylko w Rosji ciągle jeszcze zaludnienie zwiększa się, mimo, że także tam spada liczba urodzeń.

Wartość przytoczonych powyżej obliczeń cyfrowych jest oczywiście wielce problematyczna. W wielu krajach ludnościowe liczby statystyczne fabrykowane są i preparowane sztucznie dla celów propagandy. „Wymieraniem“ Europy straszeni jesteśmy już dość dawno, przy czym prym w rzucaniu strachów wiodą zazwyczaj ci, którzy dzieci wcale nie mają.

Przyzwyczailiśmy się już do tych alarmów, to też niewątpliwie także po przeczytaniu przytoczonych wyżej „uczonych“ cyfr, będziemy spokojnie spać.

Fałszerz weksli z Sosnowca
przed sądem w Częstochowie

W swoim czasie pisaliśmy obszernie o wielkiej aferze fałszowania weksli, której bohaterem był jeden z kupców żydowskich w Sosnowcu, Mojżesz Merin. Wspólnikiem Merina był niejaki Zajdman, również z Sosnowca.

Obaj wyżej wymienieni sfałszowali na wekslach podpisy wielu kupców z Sosnowca, Będzina i Częstochowy, poczym puścili je w obieg, narażając wystawców na duże straty.

Po ujawnieniu afery Merina aresztowano w Częstochowie, Zajdman zaś zdołał ulotnić się za granicę. Za zbiegłym oszustem rozesłano listy gończe.

Wczoraj Merin zasiadł na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego w Częstochowie. Na rozprawę powołano wielu świadków z Sosnowca, Będzina, Częstochowy i innych miejscowości.

Wobec konieczności powołania dodatkowych świadków rozprawę odroczono do dnia 20 bm.

Trzy tysiące dzieci w olkuskim
otrzyma święcone

Dzisiaj i jutro na terenie powiatu Olkuskiego członkinie Związku pracy obywatelskiej kobiet i Kół gospodyń wiejskich w poszczególnych miejscowościach powiatu. rozdadzą święcone dla dzieci bezrobotnych, oraz dla dzieci wiejskich tych terenów, które dotknięte zostały klęską powodzi i gradobicia.

Ogółem około 3 tys. najbiedniejszej dziatwy otrzyma paczki zawierające: pół kg kiełbasy, ćwierć kg cukru i 1 kg bułki słodkiej. Jaja otrzymają dzieci z akcji zbiórkowej, podjętej przez Koła gospodyń wiejskich. Zbiórka ta dała w efekcie około 3 tys. szt. jaj.

Oprócz tego dla najbiedniejszych dzieci rozdane będzie: 50 płaszczy i 35 par obuwia, dar naczelnego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym w Warszawie.

Na święcone dla wszystkich biednych dzieci w pow. Olkuskim, powiatowy Komitet pomocy dzieciom i młodzieży w Olkuszu na ostatnim posiedzeniu pod przewodnictwem dr Łapińskiego, przeznaczył zł 2.500, oraz 600 kg cukru.

O usunięcie z podręczników mowy Cycerona
Sensacyjne wystąpienie Naczelnej Rady adwokackiej

Naczelna Rada adwokacka wystąpiła do Ministerstwa oświaty w charakterystycznej sprawie, dotyczącej nauki łaciny w szkolnictwie średnim.

W podręczniku, dopuszczonym do użytku w szkolnictwie, który zawiera wyjątki z mów Cycerona, znalazła się m. in. mowa, ujemnie kwalifikująca zawód obrończy. Naczelna reprezentacja palestry uznała zamieszczenie tej mowy za niewskazane ze względów pedagogicznych i zdecydowała zwrócić się do ministra oświaty o usunięcie wyżej wymienionego przemówienia z podręcznika nauki łaciny.

Z dymkiem papierosa...
Najwięcej palą na Kubie

Krajem, gdzie konsumcja papierosów osiągnęła maksymalną liczbę 1.039 sztuk rocznie na głowę, jest Kuba, za nią zaś kroczą zaraz Stany Zjednoczone z liczbą 1.035 sztuk. Ogółem konsumują Amerykanie 141.827.000.000 paierosów rocznie, wówczas gdy konsumcja roczna Kuby wynosi 4 miliardy 100 milionów sztuk.

Trzecie z kolei miejsce zajmuje republika Wenezuela z konsumcją roczną w liczbie 982 papierosów na jednego mieszkańca, dalej idzie Finlandia, gdzie liczba ta wynosi 949 papierosów, później Anglia z liczbą 946 sztuk, Irlandia z liczbą 761 sztuk, Meksyk z liczbą 740 sztuk, Czechosłowacja z liczbą 731 sztuk, Irak — 702. Palestyna — 648, Luksemburg — 630.

Konsumcja roczna papierosów w Polsce wyniosła z górą 7 miliardów sztuk w 1937 roku, co daje przeciętnie 230 sztuk na jedną osobę.

Po USA. drugie miejsce w rzędzie państw, gdzie konsumcja ogólna papierosów sięga wielkich cyfr, zajmują Chiny z liczbą 700 miliardów sztuk, aczkolwiek przeciętna konsumcji indywidualnej nie przekracza 160 sztuk, dalej ZSRR. z liczbą 54 i pół miliarda sztuk, Niemcy — 37 i pół miliarda sztuk, Japonia 35 i pół miliarda sztuk.

Konsumcja ogólna roczna papierosów we Francji wynosi 17 miliardów (1937 r.) i 412 sztuk na głowę.

Najmniej papierosów konsumują Indie brytyjskie, gdzie na każdego wypada przeciętnie tylko 26 papierosów.

— Panno Kunegundo, czy chciałaby pani moją zostać na wieki?
— A, czy nie ma pan nic lepszego?
— O, tak, ale zawsze dostaję kosza!

— A co porabiają złote rybki, Kaziu?
— Dobrze im, proszę pani, stoją na nogach!

SPORT

BAWOROWSKI PRZYJEŻDŻA DO POLSKI

Jutro z Wiednia przybędzie do Warszawy na stałe tenisista Adam Baworowski. Wyraża on gotowość wzięcia udziału nie tylko w meczu z Niemcami 22—24 bm. i o puchar Davisa z Danią, ale także już w jakimś spotkaniu podczas meczu ze Szwedami.

ZMIANY TERMINARZA LIGOWEGO

W związku z zakwalifikowaniem się drużyny polskiej do dalszych końcowych rozgrywek piłkarskich o mistrzostwo świata zaistniała obecnie możliwość zmiany terminarza mistrzostw ligowych. Drużyna polska grać będzie w dniu 5 czerwca z Brazylią w Strassburgu. W wypadku porażki drużyna wróci niewątpliwie do kraju, a zatem wyznaczone na 12 i 19 czerwca mecze ligowe będą mogły dojść do skutku.

W wypadku jednak zwycięstwa Polski nad Brazylią w dniu 5 czerwca wzgl. w wypadku wyniku remisowego (druga rozgrywka w wypadku remisu odbędzie się 9 czerwca), wszystkie mecze ligowe wyznaczone na 12 czerwca będą musiały być automatycznie odwołane. Ćwierćfinały o mistrzostwo świata odbędą się 12 czerwca (powtórzenie w wypadku remisu 14 czerwca). O ile Polacy pokonają Brazylię, wtedy walczyć będą w ćwierćfinale ze zwycięzcą meczu Czechosłowacja — Holandia. W wypadku zwycięstwa drużyny polskiej w ćwierćfinale i zakwalifikowaniu się do półfinałów (16 czerwca) również i mecze ligowe wyznaczone na 19 czerwca będą musiały być odwołane. Mecze przeniesione zostaną na lipiec

O MISTRZOSTWO LIGI OKRĘGOWEJ

W drugi dzień świąt Wielkanocy odbędą się następujące mecze o mistrzostwo ligi okręgowej:

w Dąbrowie: Zagłębie — Skra
w Częstochowie: Turyści — Brygada
w Czeladzi: CKS — Unia
w Będzinie: Sarmacja — Brynica
w Zawierciu: Warta — Częstochówka.

Największe zainteresowanie budzi mecz CKS — Unia ze względu na obecną formę obu drużyn.

KPW (Poznań) — UNIA

W pierwszy dzień świąt na stadionie Unii w Sosnowcu zostanie rozegrany mecz piłkarski między KPW (Poznań) i Unią. Początek zawodów o godz. 16.30.

Drużyna poznańska należy do czołowych zespołów poznańskiej ligi okręgowej i posiada w swych szeregach utalentowanych graczy, którzy niejednokrotnie godnie prezentowali swój okręg w różnych spotkaniach. Z drugiej strony wspaniała forma Unii wykazana na ostatnim meczu w ub. niedzielę, dają gwarancję dużych emocyj dla miłośników piłki.

O godz. 14.30 przedmecz Płomień—Unia II.

ANGIELSCY PIŁKARZE W KRAKOWIE

Zarząd krakowskiego OZPN pertraktuje o sprowadzenie do Krakowa angielskiej drużyny piłkarskiej „Preston Northend“ na dzień 22 maja rb. Drużyna ta jest finalistką pucharu Anglii i sklasyfikowana jest obecnie na drugim miejscu w tegorocznych mistrzostwach Anglii.

Na dzień 26 maja rb. projektowany był mecz Krakowa z nieoficjalną reprezentacją Belgii, drużyną Diables Rouges. Termin tego meczu zostanie zmieniony, gdyby pertraktacje z drużyną angielską dały pomyślny wynik.

GIEŁDA PRACY

Ekspozytura Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Sosnowcu zgłasza wolne miejsca na wyjazd:

Poszukuje się elektromontera, technika lub rysownika, uczestnika walk o niepodległość Państwa Polskiego. Wynagrodzenie zł. 150 — miesięcznie zależnie od kwalifikacji i umowy.

Wytwórnia wyrobów z blachy poszukuje blacharza (drykiera), umiejącego toczyć przedmioty z blachy. Warunki w-g umowy.

Do szpitala psychiatrycznego na terenie województwa Lubelskiego potrzebny jest lekarz — psychiatra, uczestnik walk o niepodległość Państwa Polskiego, względnie inwalida wojenny lub wojskowy. Wynagrodzenie 300 zł. — miesięcznie.

Do szpitala psychiatrycznego na terenie woj. Lubelskiego potrzebny jest urzędnik, uczestnik walk o niepodległość Państwa Polskiego, względnie inwalida wojenny lub wojskowy. Wynagrodzenie 175 zł. miesięcznie.

Fabryka Maszyn poszukuje fachowca—konstruktora, któryby się podjął urządzenia i uruchomienia wytwórni maszyn do wyrobu płytek [illegible] oraz wyszkolił personel techniczny. Warunki w-g umowy.

Poszukuje się dwóch szlifierzy—kuglerów na szkło stołowe i kryształy. Warunki w-g. umowy.

Potrzebna kierowniczka do prowadzenia żłóbka miejskiego dla niemowląt. Wymagane: ukończenie spec. szkoły pielęgniarek przy klinikach dziecięcych oraz praktyka. Wynagrodzenie zł. 180. — miesięcznie.

Potrzebna wykwalifikowana pielęgniarka do żłóbka miejskiego dla niemowląt. Wymagane: ukończenie specjalnej 2-letniej szkoły pielęgniarek przy klinikach dziecięcych. Wynagrodzenie 130 zł. — miesięcznie.

Oferty wraz z odpisami świadectw, życiorysem i referencjami kierować do Ekspozytury Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Sosnowcu przy ul. Zakręt Nr. 7, pokój Nr. 1.

DRUGIE OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Firmy **„M. ŁEMPICKI,**
Spółka Akcyjna,
PRZEDSIEBIORSTWO GÓRNICZE, WIERTNICZE I HYDROTECHNICZNE“

zawiadamia pp. Akcjonariuszów, że w dniu 27 kwietnia 1938 r. o godzinie 18-ej w biurze Firmy w Sosnowcu, przy ul. Małachowskiego Nr. 26 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego, 2) Sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok 1937, 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok 1937 oraz kwitowanie Władz Spółki, 4) Ustalenie ilości oraz wybory Członków Zarządu na 1938 r., 5) Wybory na rok 1938 Komisji Rewizyjnej oraz Członków Rady Nadzorczej wzamian ustępujących. 6) Upoważnienie Zarządu do kupna — sprzedaży nieruchomości, 7) Wolne wnioski.

Dla uzyskania głosu z akcyj należy akcje te lub świadectwa depozytowe wydane przez Bank lub notariusza złożyć w biurze Spółki w Sosnowcu ul. Małachowskiego 26 przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia t.j. do dnia 20 kwietnia 1938 r. włącznie. Wolne wnioski należy zgłosić Zarządowi Sosnowiec, ul. Małachowskiego Nr 26 na dwa tygodnie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

KINO „EDEN“

Dziś kino nieczynne

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO i SPRZEDAŻ

Wytwórnia
MEBLI GIĘTYCH
Piotr NOWAK
Będzin, ul. Gzichowska 22 telefon 71057. — Poleca fotele, półfoteliki, krzesła wiedeńskie różnych fasonów, stoliki, kwietniki, wieszaki etażerki i t.p. oraz stoliki pod radio. Oprawa obrazów, portretów i ramy gotowe do obrazów i firanek. 1407

FORD A
otwarty 52 tys. kilometrów, w dobrym stanie okazyjnie do nabycia z pierwszych rąk. Tel. 62504. 1758

DOMEK
nowy do sprzedania 3 pokoje, kuchnia, holl, z wszelkimi wygodami skanalizowany, blisko centrum, kościoła, przy stanku tramwajowego. Pośrednictwo wykluczone. Wiadomość: Woźniak, Dąbrowa, Sobieskiego 23. 1822

SKŁADNICA HARCERSKA
Sosnowiec, Warszawska 1 Poleca z Własnej Mechanicznej Wytwórni: Ubrania robocze — Kombinezony — Wiatrówki — Płaszcze zawodowe. 1578

NIERUCHOMOŚĆ
Sosnowiec, Kręta 8 — powierzchnia 1496 m. kw., dom piętrowy, domek parterowy i oficyna — sprzeda korzystnie Bank Ludowy Nowawieś k-Chorzowa.

POMNIKI
i rzeźby artystyczne w dużym wyborze oraz wszelkie wyroby betonowe — poleca tanio „Wiktoria“ Dąbrowa, biuro ul. Narutowicza 35, pracownia ul. Ks. Bisk. Bandurskiego 17 skr. poczt. 93. Telefon 68-436. 25-letnia gwarancja. 1449

MAGAZYN
Galanteryjny — Marii Misiorskiej, Sosnowiec 3-go Maja 7. Poleca na sezon letni: Bieliznę męską, kapelusze i czapki męskie. Pończochy i bieliznę damską. Ceny niskie! 1298

LOKALE

DWA POKOJE
z kuchnią z wygodami w nowym domu do wynajęcia od [illegible] kiewicza 17c. 1791

DO WYNAJĘCIA
2 pokoje z kuchnią, z wszelkimi wygodami, słoneczne, na drugiem piętrze, obszerne, z balkonem, całkowicie odnowione, tylko dla małej rodziny. Moniuszki 14. Tamże dwa place budowlane zatwierdzone sprzedam tanio. 1767

POSADY i PRACE

POTRZEBNA
panna do sprzedaży materiałów piśmiennych. Konieczna znajomość tego działu. Oferty pod „Dobre wynagrodzenie“. 1828

POSZUKUJEMY
inteligentnej oczytanej panny do wypożyczalni książek. Pożądana praktyka w tego rodzaju pracy. — Oferty pod „Wypożyczalnia“ 1827

Różne

ZGINĄŁ
pies — wilczur w kagańcu, wabi się „Reks“ Znalazca jest proszony o odprowadzenie za wynagrodzeniem: Sosnowiec, Warszawska 6 m. 10. 1793

LECZNICA PRZYCHODNIA
„Pomoc“ chorób skórnych i wenerycznych— Sosnowiec, 3-go Maja 31. 1701

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego Nr. 4
Tel. 61664. Skrytka pocztowa 62.
Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61073
Redakcja interesantów przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm: w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA.
Po 10 wyrazów w każdem kosztuja:
30 drobnych ogł. 20 zł.
20 drobnych ogł. 13.80 zł.
10 drobnych ogł. 7.80 zł.
5 drobnych ogł. 4.08 zł.
Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 g.

Oddziały „Kurjera Zachodniego“: BĘDZIN, Małachowskiego 7, tel. 7.13.91. — DĄBROWA, Krótka 13. — GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego — KIELCE. Sienkiewicza 43 ŁAZY, Władysław Jaworski. — OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kerdaszewskiego. — STRZEMIESZYCE, księgarnia W. Bagińskiej. — ZAWIERCIE, 3-go Maja 29. — ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. — ŻARKI, Fr. Cacoń. — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. — PILICA rynek, Jaworski. — CZELADŹ, Wieczorkowa, Staszica 27, KAZIMIERZ — PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO“ W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.